సర్వోన్నత న్యాయస్థాన నివేదికలు

వంకమామిడి వెంకట సుబ్బా రావు

వర్సెస్.

చట్లపల్లి సీతారామరత్న

రంగనాయకమ్మ

ఏప్రిల్ **2, 1997**

[కె. రామస్వామి మరియు డి. పి. వాధ్వా, **న్యాయమూర్తులు.]**

హిందూ వారసత్వ చట్టం, 1956:

సెక్షన్ 14 – యొక్క వర్తింపు - వి భార్య ఆర్ కు అనుకూలంగా వీలునామా అమలు చేయడం మరియు కుమార్తెకు బహుమతి దస్తావేజు అమలు చేయడం - వి తన వితంతువు, మైనర్ కుమారుడు, కుమార్తెను వదిలి మరణించాడు – విభజన కోసం వితంతువు దాఖలు చేసిన దావా - దావాలో జారీ అయిన రాజీ డిక్రీ - వారసత్వ చట్టం అమలులోకి రాకముందు డిక్రీ జారీ - వారసత్వ చట్టం అమలులోకి వచ్చిన తరువాత అప్పీలుదారు-కుమారుడు తన తల్లితో కలిసి మూడవ పక్షానికి అనుకూలంగా బహుమతి దస్తావేజును అమలు చేశారు - ఈ దస్తావేజులో వితంతువు రాజీ డిక్రీ కింద ఆస్తులపై తనకు పరిమిత జీవితకాల ప్రయోజనం ఉందని అంగీకరించింది - ఎస్టేట్లను రద్దు చేసిన తరువాత ప్రతివాది-కుమార్తె భర్త రైత్వారీ పట్టా కోసం క్లెయిమ్ దాఖలు చేశారు – అప్పీలుదారు-కుమారుడి దావాను తిరస్కరించిన సెటిల్మెంట్ అధికారి, ప్రతివాది-కుమార్తె భర్తకు అనుకూలంగా పట్టాను మంజూరు చేశారు - అప్పిలేట్ అథారిటీ సెటిల్మెంట్ ఆఫీసర్ ఉత్తర్వులను రద్దు చేసి, అప్పీలుదారు-కుమారుడు మరియు అతని తల్లికి అనుకూలంగా పట్టా మంజూరు చేసింది – అప్పీలుదారుని తల్లి ప్రతివాదికి అనుకూలంగా వీలునామా అమలు చేసింది – కుమార్తె, రాజీ కింద పొందిన ఆస్తిని వారసత్వంగా ఇవ్వడం - వీలునామా కింద ఆస్తులను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు ప్రతివాది-కుమార్తె దాఖలు చేసిన దావాను

ట్రయల్ కోర్టు కొట్టివేసింది - అప్పీల్ పై హైకోర్టు దావాను డిక్రీ చేసింది - సుప్రీంకోర్టులో అప్పీల్ – నిర్ణయించారు, ఏదైనా దస్తావేజు కింద ఒక హిందూ మహిళకు ఉన్న హక్కు ముందుగా ఉన్న హక్కుకు గుర్తింపుగా ఉంటే, దస్తావేజు కింద పరిమిత హక్కు సూచించబడినప్పటికీ, చట్టంలోని సెక్షన్ 14 (1) అమలు ద్వారా సంపూర్ణ హక్కుగా విస్తరించబడుతుంది - మరోవైపు, దస్తావేజు కింద మొదటిసారిగా ఒక హక్కును పొందినట్లయితే, అప్పుడు సెక్షన్ 14 లోని సబ్ సెక్షన్ (2) ఆకర్షించబడుతుంది మరియు అందువల్ల, సెక్షన్ 14 లోని సబ్ సెక్షన్ (2) ను అమలు చేయడం ద్వారా దస్తావేజు కింద పొందిన హక్కు విస్తరించబడదు – చట్టంలోని సెక్షన్ 14 లోని సబ్-సెక్షన్ (1) కాకుండా సెక్షన్ 14 లోని సబ్-సెక్షన్ (2) ఆకర్షించబడుతుంది.

సి. మసిలమణి ముదలియార్ & అదర్స్. v. ఐడల్ ఆఫ్ శ్రీ స్వామినాథస్వామి తిరుకోయిల్ & అదర్స్, **[1996] 6 SCC 525, సూచించబడింది.**

సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1908: సెక్షన్ 9.

సివిల్ కోర్టు - యొక్క అధికార పరిధి - ఎప్పుడు మినహాయించబడుతుంది - ఆంధ్రప్రదేశ్ (ఆంధ్ర ప్రాంతం) ఎస్టేట్ల (రద్దు మరియు రైత్వారీ మార్పు) చట్టం, 1948 - సెటిల్మెంట్ అధికారి ద్వారా పట్టా మంజూరు చేయడం – నిర్ణయించారు, చట్టం ఇప్పటికే ఉన్న హక్కును హరిస్తుంది, కొత్త హక్కులను సృష్టిస్తుంది మరియు ట్రిబ్యునళ్లు ప్రత్యర్థి క్లెయిమ్ లను విచారించాలి మరియు ప్రాథమిక అథారిటీ ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా అప్పీల్ రూపం అందించబడింది - తద్వారా చట్టం కింద నిర్ణయాత్మకమైన హక్కు మరియు పరిష్కారాన్ని చట్టం కింద జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల ద్వారా ఖరారు చేయబడుతుంది - తద్వారా, అవసరమైన

అంతరార్థం ద్వారా, సివిల్ కోర్టు యొక్క అధికార పరిధి మినహాయించబడింది.

వట్టిచెరుకూరి విలేజ్ పంచాయత్ v. నోరి వెంకటరామ దీక్షితులు & అదర్స్, **[1991] సప్. 2 ఎస్ సి సి 288,** సూచించబడింది.

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నం. 711/1986.

ఏ. నం. 543/1977 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు 20.3.85 న ఇచ్చిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుల నుంచి.

సి. సీతారామయ్య, జి. ప్రభాకర్ మరియు జి. నరసింహులు అప్పీలుదారు తరపున.

ఎ. సుబ్బారావు మరియు కె. రామ్ కుమార్ ప్రతివాది తరపున.

కోర్టు ఈ క్రింది ఉత్తర్వులను వెలువరించింది:

ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీలు 20.3.1985 న ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ అప్పీల్ నంబర్ 543/1977 లో ఇచ్చిన తీర్పు నుండి తలెత్తుతుంది.

అంగీకరించబడిన వాస్తవాలు ఏమిటంటే, వి. సత్యనారాయణ అనే వ్యక్తి తన భార్య శ్రీమతి రాఘవమ్మ పేరిట 2.66 ఎకరాల మాగాణి భూమిని 1950 డిసెంబర్ 1 తేదీన వీలునామా అమలు చేశాడు, అలాగే తన కుమార్తె ఇక్కడ ప్రతివాదిగా ఉన్న శ్రీమతి సీతారామరత్న రంగనాయకమ్మ పేరిట వారసత్వంగా మరో బహుమతి దస్తావేజును అమలు చేశాడు. ఆయన తన వితంతువు రాఘవమ్మ, తన మైనర్ కుమారుడు, ఇక్కడ అప్పీలుదారు మరియు అతని కుమార్తె ప్రతివాదిని వదిలి 1950 డిసెంబర్ 2 న మరణించారు. తదనంతరం, అతని వితంతువు రాఘవమ్మ తనకు,

అప్పీలుదారుకు మధ్య అన్ని ఆస్తులను సమాన వాటాలుగా విభజించాలని తెనాలి సబ్ కోర్టులో ఓఎస్ నం. 182/53 ను దాఖలు చేసింది. అందులో ఒక రాజీ అమలు చేయబడింది మరియు ఎగ్జిబిట్ ఎ-11 కింద దాని నిబంధనల ప్రకారం 1955 జూలై 13 ఒక డిక్రీ ఆమోదించబడింది. ఈ డిక్రీ ప్రకారం, ప్రతివాది రంగనాయకమ్మకు అనుకూలంగా వారసత్వంగా ఇచ్చిన ఆస్తిని ధృవీకరించారు. అప్పీలుదారు మూడవ పక్షానికి విక్రయించిన ఆస్తులు కూడా ధృవీకరించబడ్డాయి. మిగిలిన ఆస్తిని 6.5 ఎకరాల సమాన వాటాలుగా విభజించి, రాఘవమ్మ మరణానంతరం అప్పీలుదారుకు తిరిగి ఇచ్చే హక్కును కల్పించారు. తదనంతరం, 1959 ఏప్రిల్ 25 న, అప్పీలుదారుడు తన తల్లితో కలిసి మూడవ పక్షానికి అనుకూలంగా 1.5 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో మరొక బహుమతి పత్రాన్ని అమలు చేశాడు, ఇందులో ఎగ్జిబిట్ ఎ-11 కింద రాజీ డిక్రీ కింద రాఘవమ్మకు కలిగి ఉన్న ఆస్తికి పరిమిత ప్రయోజనాన్ని మంజూరు చేసినట్లు ఆమె అంగీకరించింది. తద్వారా, రాజీ డిక్రీ కింద ఉన్న ఆస్తులపై తనకు జీవితకాల ప్రయోజనం ఉందని ఆమె అంగీకరించింది. అదేవిధంగా, అప్పీలుదారుడు పరిమిత యజమానిగా తన జీవితకాలంలో ఆస్తిని అనుభవించడానికి తన తల్లికి అనుకూలంగా ఎగ్జిబిట్ ఎ-4 కింద 1.97 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో మరొక బహుమతి పత్రాన్ని అమలు చేశాడు. ఆమె అంగీకరించింది, అమలు చేసింది మరియు జీవితాంతం అనుభవించింది. ఇది కూడా ఎగ్జిబిట్ ఎ-11 కింద రాజీ డిక్రీకి అనుగుణంగా ఉంది. అందులో కూడా ఎ-11 కింద రాజీ డిక్రీలో తనకు జీవితకాల ప్రయోజనం ఉందని ఆమె అంగీకరించారు. ఏపీ(ఏఏ) ఎస్టేట్ (మరియు రైత్వారీ మార్పు) చట్టం 1948 (సంక్షిప్తంగా 'రద్దు చట్టం') కింద ఈ ఎస్టేట్ ను రద్దు చేసిన తర్వాత చట్టంలోని సెక్షన్ 15 కింద క్లెయిమ్ దాఖలు చేశారు. దాని ప్రకారం ప్రతివాది భర్త రైత్వారీ పట్టా కోసం దావా వేశాడు. సెటిల్మెంట్ అధికారి అప్పీలుదారు వాదనను తిరస్కరించి, ప్రతివాది భర్త అయిన కృష్ణమూర్తికి పట్టా మంజూరు చేశారు. అప్పీల్ పై టి ఎ ఎస్ నం. 84/61లో

1962 డిసెంబర్ 3న అప్పీలేట్ అథారిటీ ఆ ఉత్తర్వులను రద్దు చేసి అప్పీలుదారు నం.1 మరియు అతని తల్లి రాఘవమ్మకు ఉమ్మడి పట్టా మంజూరు చేసింది. 1973 ఏప్రిల్ 7న ఆమె మరణించినప్పుడు, అప్పీలుదారు దరఖాస్తు దాఖలు చేశారు మరియు మొదటి అప్పీలుదారుకు మాత్రమే చొందేటి పట్టా మంజూరు చేయబడింది.

ఎగ్జిబిట్ ఏ-11 కింద పొందిన ఆస్తిని ప్రతివాది వారసత్వంగా ఇవ్వడానికి అనుకూలంగా రాఘవమ్మ వీలునామా అమలు చేసింది. దీనికి కొనసాగింపుగా, 1972 జూలై 6 నాటి వీలునామా ప్రకారం ఆస్తులను స్వాధీనం చేసుకోవడానికి ప్రతివాది ఓఎస్ నం. 94/73 ను దాఖలు చేశారు. ట్రయల్ కోర్టు ఈ వ్యాజ్యాన్ని కొట్టివేసింది. అప్పీలుపై డిక్రీ చేయబడింది. అందువలన, ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీల్.

పరిశీలన కోసం తలెత్తే ఏకైక ప్రశ్న ఏమిటంటే: మొదటి ప్రతివాది మరియు అప్పీలుదారుడి తల్లి రాఘవమ్మకు సెక్షన్ 14 లోని సబ్ సెక్షన్ (2) ను ఆకర్షించే రాజీ డిక్రీ ఎగ్జిబిట్ ఎ-11 కింద పరిమిత ఎస్టేట్ ఉందా లేదా హిందూ వారసత్వ చట్టం, 1956 (సంక్షిప్తంగా, 'చట్టం') లోని సెక్షన్ 14 లోని సబ్ సెక్షన్ (1) అమలు ద్వారా దానిని సంపూర్ణ ఎస్టేట్ గా విస్తరించారా. హైకోర్టు ఈ ప్రాతిపదికన ముందుకు సాగింది, రాఘవమ్మ, సత్యనారాయణ వితంతువు కనుక ఆమెకు హిందూ మహిళల ఆస్తి హక్కు చట్టం, 1937 ప్రకారం విభజన హక్కు ఉందని, అందువల్ల, ఎగ్జిబిట్ ఎ-11 రాజీ డిక్రీ కింద ఆమె సంపాదించిన ఆస్తిని విభజించడానికి దావా వేసే హక్కు ఆమెకు ఉన్నప్పుడు, సంపూర్ణ ఎస్టేట్ గా విస్తరించిన నిర్వహణకు ఆమె ముందుగా ఉన్న హక్కుకు గుర్తింపుగా ఉంటుంది. అందువల్ల, చట్టంలోని సెక్షన్ 14 లోని సబ్-

సెక్షన్ (1) అమలు ద్వారా, హక్కును సంపూర్ణ ఎస్టేట్ గా విస్తరించబడింది.

హైకోర్టు తీసుకున్న అభిప్రాయం చట్టపరంగా సరైనదేనా అన్నదే ప్రశ్న. అప్పీలుదారు తరఫున హాజరైన గౌరవ సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ సి. సీతారామయ్య, 1959 ఏప్రిల్ 25న మొదటి అప్పీలుదారుడు తన తల్లి రాఘవమ్మతో కలిసి మూడవ పక్షానికి అనుకూలంగా సంయుక్తంగా అమలు చేసిన పరిష్కార పత్రాలు ఎగ్జిబిట్ లు బి-3, ఎ-4 ఆధారంగా మరియు రాఘవమ్మ పత్రంపై సంతకం చేసినందున, రాజీ డిక్రీ, ఎగ్జిబిట్ ఎ-11 ప్రకారం తనకు జీవితకాల ప్రయోజనాలు మాత్రమే ఉన్నాయని అంగీకరించారని, ఆమెకు జీవితకాల ప్రయోజనం ఉందని మరియు ఆమె మరణించిన తర్వాత ఆస్తి మొదటి అప్పీలుదారుకు తిరిగి వస్తుందని, ఆమె అమలు చేసిన వీలునామా చెల్లదని లేదా అప్పీలుదారుడిని కట్టడి చేయదని వాదించారు. ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని, చట్టంలోని సెక్షన్ 15 కింద సెటిల్మెంట్ అధికారి మంజూరు చేసిన పట్టా దృష్ట్యా హైకోర్టు తీసుకున్న అభిప్రాయం సరైనది కాదు మరియు దావా కూడా సమర్థించదగినది కాదు. సెక్షన్ 14(2) కింద ఉన్న హక్కు పరిమిత హక్కు మాత్రమే, అందువల్ల, ప్రతివాదికి అనుకూలంగా ఎ-11 కింద ఆమెకు ఉన్న ఆస్తిని వీలునామా చేసే హక్కు ఆమెకు లేదు.

మరోవైపు ప్రతివాది తరఫున హాజరైన గౌరవ న్యాయవాది శ్రీ ఎ. సుబ్బారావు, రాజీ డిక్రీ 1955 జూలై 30 నాటిదని, అంటే వారసత్వ చట్టం అమలులోకి రావడానికి ముందు నాటిదని వాదించారు. ఇది ఆమె ముందుగా ఉన్న హక్కుకు గుర్తింపుగా మాత్రమే, ఆమె భర్త ఒక వీలునామా అమలు చేసినప్పటికీ, దాని కింద ఆమె జీవితానికి 2.66 ఎకరాలను నిర్వహణ కోసం వారసత్వంగా ఇచ్చారు, దీనిని ఆమె అంగీకరించలేదు. మరోవైపు, తన భర్త ఆస్తిలో వితంతువు ఎస్టేట్ గా తన హక్కును నొక్కి చెబుతూ, ఆస్తిని తనకు

మరియు ఇక్కడ అప్పీలుదారు అయిన తన కుమారుడికి మధ్య రెండు సమాన వాటాలుగా విభజించాలని ఆమె దావా వేసింది. అందులో, ఎగ్జిబిట్ ఏ-11 కింద రాజీ డిక్రీ అమలులో వచ్చింది. ఈ రాజీ ఆమెకు గతంలో ఉన్న నిర్వహణ హక్కును పునరుద్ఘాటిస్తుంది. అందువల్ల, ఎగ్జిబిట్ ఎ-11 కింద ఇది మొదటిసారి పొందిన హక్కు కాదు. ఇది ఆమె గతంలో ఉన్న నిర్వహణ హక్కుకు గుర్తింపు మాత్రమే. అందువల్ల ఎగ్జిబిట్ ఏ-11 కింద ఆమెకు ఇచ్చిన ఆస్తులు చట్టంలోని సెక్షన్ 14(1) అమలు ద్వారా సంపూర్ణ హక్కుగా విస్తరించాయి. 1959 ఏప్రిల్ 25న ప్రతివాది తల్లి రాఘవమ్మ మరియు మొదటి అప్పీలుదారు మధ్య అమలు చేయబడిన ఎగ్జిబిట్స్ బి-3, ఎ-4 బహుమతి పత్రాలను ఆ సమయంలో వారిద్దరి మధ్య ఉన్న పరస్పర ఆప్యాయతను దృష్టిలో ఉంచుకుని అర్థం చేసుకోవాలి. అందువల్ల, రాజీ డిక్రీ కింద ఉన్న ఆస్తిపై ఆమెకు జీవితకాల ప్రయోజనాలు మాత్రమే ఉన్నాయనే ఒక ప్రస్తావన ఉన్నప్పటికీ, ఆమె జీవితకాలంలో ఆస్తులను తన కుమార్తె-ప్రతివాదికి అనుకూలంగా ఆస్తులను వీలునామా చేయడానికి ఇది ఆమెకు అడ్డంకి కాదు. అందువల్ల, సెక్షన్ 14(1) కింద ఆమెకు ఉన్న సంపూర్ణ హక్కును ఆమె ఎగ్జిబిట్స్ బి-3, ఎ-4లను అంగీకరించడం ద్వారా రద్దు చేయలేము. వీలునామా కింద ఆమె హక్కును నిర్ధారించాల్సిన అవసరం ఉన్నందున, మొదటి ప్రతివాది పట్టా కోసం క్లెయిమ్ చేస్తూ సెటిల్మెంట్ అధికారులను ఆశ్రయించాల్సిన అవసరం లేదని కూడా వాదించారు.

ఈ పరిస్థితులలో, రద్దు చట్టంలోని సెక్షన్ 15 ప్రకారం మంజూరైన పట్టా సివిల్ కోర్టు విచారణలోకి వెళ్లడానికి అడ్డంకిగా నిలవదు.

ఆయా వాదనల దృష్ట్యా, పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన ప్రశ్న ఏమిటంటే, రాజీ డిక్రీ, ఎగ్జిబిట్ ఎ-11, ఇదివరకే

ఉన్న హక్కును గుర్తించడానికి మాత్రమేనా లేదా రాఘవమ్మ తన పరిమిత హక్కును విస్తరించిందా?

ఏదైనా దస్తావేజు కింద ఒక హిందూ మహిళకు ఉన్న హక్కు ముందుగా ఉన్న హక్కుకు గుర్తింపుగా ఉంటే, దస్తావేజు కింద పరిమిత హక్కు సూచించబడినప్పటికీ, చట్టం యొక్క సెక్షన్ 14 (1) అమలు ద్వారా పరిమిత హక్కును సంపూర్ణ హక్కుగా విస్తరించబడుతుందనేది బాగా స్థిరపడిన చట్టపరమైన స్థితి. మరోవైపు, పత్రం కింద మొదటిసారి హక్కును పొందినట్లయితే, సెక్షన్ 14 లోని సబ్ సెక్షన్ (2) ఆకర్షించబడుతుంది మరియు అందువల్ల, సెక్షన్ 14 లోని సబ్ సెక్షన్ (2) అమలు చేయడం ద్వారా దస్తావేజు కింద పొందిన హక్కు విస్తరించబడదు.

సి. మసిలమణి ముదలియార్ & అదర్స్. v. ఐడల్ ఆఫ్ శ్రీ స్వామినాథస్వామి తిరుకోయిల్ & అదర్స్, [1996] 6 SCC 525 కేసులో ఇటీవల ఇచ్చిన తీర్పులో ఈ వివాదాన్ని ఈ కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకుంది. పేరా 27లో, ఈ కోర్టు, మొత్తం కేసు చట్టాన్ని పరిశీలించిన తరువాత, ఈ క్రింది విధంగా నిర్ణయించింది:

> “ఈ కోర్టు నిర్ణయించినట్లుగా ఆస్తి సముపార్జన సెక్షన్ 14లోని సబ్ సెక్షన్ (1)ను ఆకర్షించినట్లయితే, సబ్ సెక్షన్ (2) అమలులోకి రాదు. దస్తావేజు, పత్రం లేదా సాధనం మొదలైన వాటి కింద ముందుగా ఉన్న హక్కు యొక్క ఎటువంటి జాడ లేకుండా మొదటిసారిగా సముపార్జన జరిగితే, సెక్షన్ 14 లోని సబ్ సెక్షన్ (2) ఆకర్షించబడుతుంది. సబ్ సెక్షన్ (2) మినహాయింపు స్వభావంలో ఉన్నందున, ఇది సబ్ సెక్షన్ (1) యొక్క కార్యాచరణను చుట్టుముట్టదు మరియు తుడిచివేయదు. సెక్షన్ 14లోని సబ్ సెక్షన్ (2) స్వతంత్రంగా దాని స్వంత రంగంలో పనిచేస్తుంది. సెక్షన్ 30 ప్రకారం హిందువు

ఆస్తిని విక్రయించే హక్కును ఈ దృక్పథంలో అర్థం చేసుకోవాలి మరియు చట్టం అమల్లోకి వచ్చిన తరువాత అమలు చేయబడినప్పటికీ, ఒక దస్తావేజు, పత్రం లేదా సాధనం కింద ఒక హిందూ మహిళ కలిగి ఉన్న ఆస్తిపై ఆంక్షలు విధించే ప్రయత్నం జరిగితే, దానిని ప్రతి సందర్భంలో వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితుల వెలుగులో అర్థం చేసుకోవాలి మరియు హిందూ మహిళ తన ముందుగా ఉన్న హక్కుకు గుర్తింపుగా ఆస్తిని సంపాదించిందా లేదా కలిగి ఉందా లేదా ముందుగా ఉన్న హక్కుకు ఎటువంటి చిహ్నాలు లేకుండా దస్తావేజు కింద మొదటిసారి హక్కులను పొందుతుందా అని అర్థం చేసుకోవాలి. సమాధానం సానుకూలంగా ఉంటే, సెక్షన్ 14 లోని సబ్ సెక్షన్ (1) ఆకర్షించబడుతుంది. ఈ విధంగా, సెక్షన్ 14 లోని ఉప-విభాగాలు (1) మరియు (2) రెండింటికీ వాటి పూర్తి చర్య ఇవ్వబడుతుంది, ఇవి నిష్పలమైనవిగా లేదా తప్పించుకునే మార్గంగా సహాయపడవు".

గౌరవ సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ సి. సీతారామయ్య గారు ఈ పేరాపై ఆధారపడుతూ, ఆమె రాజీ డిక్రీ, ఎగ్జిబిట్ ఎ-11 కింద తన పరిమిత హక్కును అంగీకరించినందున, రాజీ డిక్రీ కింద ఆమె మొదటిసారి పరిమిత హక్కును మాత్రమే పొందారని, అందువల్ల సెక్షన్ 14లోని సబ్ సెక్షన్ (1) ఆకర్షించబడుతుందని వాదించారు. మరోవైపు, ఈ కేసులో వాస్తవాలకు ఈ సూత్రం పూర్తిగా వర్తిస్తుందని గౌరవ న్యాయవాది శ్రీ ఎ. సుబ్బారావు వాదించారు. అక్కడ కూడా ఒక రాజీ ఉత్తర్వు అమలు చేయబడింది. దాని కింద, వితంతువు యొక్క పరిమిత ఎస్టేట్ ను చట్టంలోని సెక్షన్ 14 (1) ను అనుసరించి సంపూర్ణ ఎస్టేట్ గా విస్తరించే హక్కు ఇవ్వబడింది, అందువల్ల, ఈ సూత్రం అతనికి అనుకూలంగా ఉంది అని వాదించారు.

ఆయా వాదనల దృష్ట్యా, ప్రశ్న ఏమిటంటే; ఏ-11 దస్తావేజు కింద రాఘవమ్మకు ఎలాంటి హక్కు లభించింది? ఎగ్జిబిట్ ఎ-11 ఈ క్రింది విధంగా స్పష్టంగా పేర్కొంది:

> "వాది ఇక్కడ జతచేయబడిన ప్రణాళికలో నీలిరంగు పెన్సిల్ లో గుర్తించబడిన ఆస్తిని పొందుతారు మరియు ఆమె మరణించిన తరువాత అది మొదటి ప్రతివాది (మొదటి అప్పీలుదారు) కు బదిలీ చేయబడుతుంది మరియు మొదటి ప్రతివాది ఇక్కడ ప్రణాళికలో చూపిన అవశేష ఆస్తులను పొందుతారు. (రాజీ పిటిషన్ లో మరింత పూర్తిగా వివరించబడింది)".

శ్రీ సుబ్బారామ సరిగ్గా వాదించినట్లుగా, 1955 జూలైలో ఒక రాజీ డిక్రీ జారీ అయిన మాట వాస్తవమే. ఇది ఆమె ముందుగా ఉన్న హక్కుకు గుర్తింపుగా ఉంది. కానీ ఆమె తన పరిమిత హక్కును ఎలా అర్థం చేసుకుందో తదుపరి పత్రాలలో ప్రతిబింబిస్తుంది, దీనికి ఆమె ఒక పక్షంగా అంగీకరించబడింది మరియు రాజీ డిక్రీకి అనుగుణంగా చట్టం అమలులోకి వచ్చిన తర్వాత వ్యవహరించింది. మొదటి ప్రతివాది మరియు మొదటి అప్పీలుదారుని తల్లి రాఘవమ్మ, రాజీ డిక్రీ కింద ఉన్న 1.5 ఎకరాల భూమిని మూడవ పక్షానికి అనుకూలంగా విక్రయ పత్రాన్ని ఎగ్జిబిట్ బి-3 ను అమలు చేసింది. అందులో ఆమె రాజీ డిక్రీ, ఎగ్జిబిట్ ఎ-11 పరంగా తనకు జీవితకాల ప్రయోజనం ఉందని ప్రత్యేకంగా పేర్కొంది. అదేవిధంగా, 1.90 ఎకరాల భూమికి సంబంధించి మొదటి అప్పీలుదారు రాఘవమ్మకు అనుకూలంగా బహుమతి పత్రాన్ని అమలు చేశారు. దాని కింద, రాజీ డిక్రీ కింద పరిమిత ఎస్టేట్ కు మాత్రమే కాకుండా, తన జీవితకాలంలో అనుభవించడానికి ఎగ్జిబిట్ 4 కింద తన పరిమిత హక్కును మరియు రాజీ డిక్రీ ప్రకారం ఇచ్చిన స్వాధీనంను కూడా ఆమె అంగీకరించింది. ఈ విధంగా, చట్టం అమలులోకి వచ్చిన తరువాత, 1959లో ఎగ్జిబిట్ ఎ-3 మరియు ఎ-4లో, రాజీ డిక్రీ, ఎగ్జిబిట్ ఎ-11 కింద తాను పొందినది, మొదటి అప్పీలుదారు అయిన తన కుమారుడికి తిరిగి ఇచ్చే

నిబంధనతో పరిమిత హక్కు అని ఆమె అంగీకరించినట్లు చూడవచ్చు. అందువల్ల, రాజీ డిక్రీ కింద మొదటిసారిగా తనకు పరిమిత హక్కు మాత్రమే ఉందని ఆమె అంగీకరించినట్లు చూడవచ్చు. తద్వారా సెక్షన్ 14లోని సబ్ సెక్షన్ (1) కాకుండా సెక్షన్ 14లోని సబ్ సెక్షన్ (2) ఆకర్షించబడుతుంది. అంతేకాదు, సెటిల్మెంట్ అధికారి కూడా రద్దు చట్టంలోని సెక్షన్ 15 ప్రకారం రైత్వారీ పట్టా మంజూరు చేస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు, అది అంతిమమైంది.

వట్టిచెరుకూరి విలేజ్ పంచాయత్ v. *నోరి వెంకటరామ దీక్షితులు & అదర్స్*, [1991] సప్. 2 ఎస్ సి సి 288, లో ఈ కోర్టు మొత్తం కేసు చట్టాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, సెటిల్మెంట్ అధికారులు మంజూరు చేసిన పట్టా యొక్క ఖచ్చితత్వాన్ని పరిశీలించడానికి సివిల్ కోర్టుకు ఎటువంటి అధికార పరిధి లేదని పేర్కొంది. సి పి సి సెక్షన్ 9 ప్రకారం, కోర్టులు, అందులోని నిబంధనలకు లోబడి, స్పష్టంగా లేదా పరోక్షంగా నిషేధించబడిన దావాలు మినహా సివిల్ స్వభావం కలిగిన అన్ని దావాలను విచారించే అధికార పరిధిని కలిగి ఉంటాయి. చట్టపరమైన హక్కును ఉల్లంఘించినప్పుడు, అటువంటి సివిల్ దావాని స్వీకరించడానికి వ్యతిరేకంగా నిషేధం ఉంటే తప్ప దావా ఉంటుంది మరియు సివిల్ కోర్టు దానిని పరిగణనలోకి తీసుకుంటుంది. అందువల్ల, చట్టం యొక్క సాధారణ నియమం ఏమిటంటే, సివిల్ కోర్టులు సివిల్ స్వభావం కలిగిన అన్ని దావాలను విచారించే అధికార పరిధిని కలిగి ఉంటాయి, వీటిలో స్పష్టంగా లేదా పరోక్షంగా నిషేధించబడిన దావాలను మినహాయించి. నియమం యొక్క ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, చట్ట పాలన ద్వారా పాలించబడే ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో, హక్కు మరియు పరిష్కారం ఉనికికి అనుకూలంగా ప్రతి ఊహ చేయబడుతుంది మరియు సివిల్ కోర్టు యొక్క అధికార పరిధిని భావించబడుతుంది. అందువల్ల,

మినహాయింపు సాధారణంగా అసాధారణంగా ఉంటుంది. సాధారణంగా సివిల్ కోర్టుల పరిధిని మినహాయించినప్పుడు కోర్టు నిబంధనలను కఠినంగా పరిగణిస్తుంది. ఏదేమైనా, సివిల్ వివాదాల యొక్క సివిల్ న్యాయనిర్ణయం అభివృద్ధిలో, తీర్పుల పెండింగ్ మరియు క్రమానుగత దశలలో అసాధారణ జాప్యం కారణంగా, చట్టాలు జోక్యం చేసుకుంటాయి మరియు తక్కువ ఖర్చుతో కానీ సత్వర పరిష్కారంతో వివాదాల పరిష్కారానికి ప్రత్యామ్నాయ మార్గాన్ని అందిస్తాయి. పరిమిత అధికార పరిధి ఉన్న ట్రిబ్యునల్ అధికార పరిధిని స్వీకరించలేకపోతే మరియు వివాదాన్ని నిశ్చయంగా నిర్ణయించలేకపోతే, అటువంటి పరిస్థితిలో, పరిమిత అధికార పరిధి ఉన్న ట్రిబ్యునల్ సరిగ్గా అధికార పరిధిని స్వీకరించి, వివాదాన్ని తన పరిధిలోనే నిర్ణయించిందా అని నిర్ణయించాల్సిన అవసరం కోర్టుకు ఉంటుంది. ఒక ట్రిబ్యునల్ కు అధికార పరిధిని కేటాయించినప్పుడు, న్యాయపరిధి యొక్క ముఖ్యమైన సూత్రాన్ని పాటించారా లేదా అని కోర్టు పరిశీలించి, యోగ్యత ఆధారంగా నిర్ణయాన్ని ట్రిబ్యునల్ కు వదిలివేయడం కూడా సమానంగా స్థాపించబడింది. ప్రత్యేక ట్రిబ్యునల్ ఆదేశాలకు ఒక శాసనం అంతిమతను ఇచ్చే చోట, దావాలో సివిల్ కోర్టు సాధారణంగా చేసే పని చేయడానికి తగిన పరిష్కారం ఉంటే, సివిల్ కోర్టు అధికార పరిధిని మినహాయించాలని కూడా సమానంగా స్థిరపడిన చట్టపరమైన స్థానం. అయితే, నిర్దిష్ట చట్టం యొక్క నిబంధనలను పాటించని లేదా చట్టబద్ధమైన ట్రిబ్యునల్ న్యాయ ప్రక్రియ యొక్క ప్రాథమిక సూత్రానికి అనుగుణంగా వ్యవహరించని కేసులను అటువంటి నిబంధన మినహాయించదు. కోర్టు యొక్క అధికార పరిధి పై స్పష్టమైన పరిమితి ఉన్న చోట, ఇవ్వబడిన పరిష్కారాల యొక్క సమర్థత లేదా సామర్థ్యాన్ని కనుగొనడానికి నిర్దిష్ట చట్టం యొక్క పథకాన్ని పరిశీలించడం సముచితంగా ఉండవచ్చు, కాని సివిల్ కోర్టు యొక్క అధికార పరిధిని కొనసాగించడానికి నిర్ణయాత్మకమైనది కాదు. స్పష్టమైన

మినహాయింపు లేని చోట, పరిష్కారాల పరిశీలన మరియు ఉద్దేశాన్ని కనుగొనడానికి నిర్దిష్ట చట్టం యొక్క పథకం అవసరం అవుతుంది మరియు విచారణ ఫలితం నిర్ణయాత్మకంగా ఉండవచ్చు. తరువాతి సందర్భంలో, శాసనం ఒక ప్రత్యేక హక్కు లేదా బాధ్యతను సృష్టించడం మరియు హక్కు లేదా బాధ్యతను నిర్ణయించడానికి ప్రక్రియను అందించడం అవసరం మరియు పేర్కొన్న హక్కు లేదా బాధ్యతకు సంబంధించిన అన్ని ప్రశ్నలను అలా ఏర్పాటు చేసిన ట్రిబ్యునల్ నిర్ణయిస్తుందని మరియు పరిష్కారాలు సాధారణంగా సివిల్ కోర్టులలో చర్యతో సంబంధం కలిగి ఉన్నాయా లేదా శాసనాల ద్వారా సూచించబడిందా లేదా అని నిర్దేశిస్తుంది. అందువల్ల, ప్రతి కేసుకు శాసనం హక్కు మరియు పరిష్కారాలను అందిస్తుందా మరియు చట్టం యొక్క పథకం అందించిన విధానం నిశ్చయాత్మకమైనదా మరియు తద్వారా దానికి సంబంధించి సివిల్ కోర్టు అధికార పరిధిని మినహాయిస్తుందా అనే విషయాన్ని పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉంది. స్వాతంత్య్రం వచ్చిన తర్వాత భూ సంస్కరణలు ప్రభుత్వ విధానాలలో ఒకటి భూస్వామ్య భూపరిపాలన వ్యవస్థను రద్దు చేయడం మరియు భూమి సాగుదారునికి రైత్వారీ పట్టా ప్రదానం చేయడం. తద్వారా, భూ సంస్కరణ చట్టాలు ముందుగా ఉన్న హక్కులను తుడిచివేసి, చట్టం కింద కొత్త హక్కులను సృష్టిస్తాయి. ఈ చట్టం ట్రిబ్యునళ్లకు సంబంధించిన విషయాలలో అధికార పరిధిని అందిస్తుంది మరియు అప్పీళ్లు/పునఃపరిశీలనల సోపానక్రమం దాని కింద ఆమోదించిన ఆదేశాలకు అంతిమత్వం ఇస్తుంది. తద్వారా, అవసరమైన ప్రభావంతో, భూ సంస్కరణ చట్టాల పరిధిలోకి వచ్చే సివిల్ స్వభావం గల దావాలను పరిగణనలోకి తీసుకునే సివిల్ కోర్టు అధికార పరిధి మినహాయించబడింది, ఇది ట్రిబ్యునల్ నిర్ణయానికి అంతిమతను ఇవ్వడమే కాకుండా, ట్రిబ్యునల్ ద్వారా విషయాలను పరిష్కరించడానికి వేగవంతమైన, చవకైన మరియు సరళమైన విధానాన్ని నిర్ధారిస్తుంది మరియు భూమిని సాగు చేసేవారికి మంజూరు చేసిన రైత్వారీ పట్టాను

నిశ్చయాత్మకమైనదిగా చేస్తుంది. సివిల్ ప్రొసీజర్ యొక్క సాధారణ ప్రక్రియలో, చట్టాల పరిధిలోకి వచ్చే విషయాలకు సంబంధించి సివిల్ దావాల విచారణ యొక్క అధికార పరిధి సమయం తీసుకుంటుంది మరియు అతని ఆర్థిక మద్దతు లేకపోవడం లేదా సివిల్ కోర్టులలో హక్కులను రక్షించడంలో లేదా అమలు చేయడంలో అసమర్థత మరియు అప్పీళ్ల సోపానక్రమం ద్వారా న్యాయాన్ని ఓడిస్తుంది. అందువల్ల భూ సంస్కరణ చట్టాల కింద ఏర్పాటైన ట్రిబ్యునళ్లు ప్రాథమిక ప్రక్రియ సూత్రాన్ని అనుసరించకపోతే, సివిల్ వ్యాజ్యాలు మినహాయించబడతాయి. ఈ కేసులో, సంబంధిత చట్టం ముందుగా ఉన్న హక్కును హరిస్తుంది, చట్టం కింద కొత్త హక్కులను సృష్టిస్తుంది మరియు ప్రత్యర్థి క్లెయిమ్లను విచారించడానికి ట్రిబ్యునళ్లను కోరుతుంది మరియు ప్రాథమిక అథారిటీ ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా అప్పీల్ రూపాన్ని అందిస్తుంది. తద్వారా చట్టం కింద నిర్ణయాత్మకమైన హక్కు మరియు పరిష్కారానికి చట్టం కింద జారీ చేయబడిన ఉత్తర్వుల ద్వారా అంతిమత ఇవ్వబడుతుంది. తద్వారా, అవసరమైన అంతరార్థం ద్వారా, సివిల్ కోర్టు యొక్క అధికార పరిధి మినహాయించబడుతుంది.

అందువల్ల డిక్లరేషన్ కు అనుగుణంగా ఇప్పుడు జారీ చేసిన డిక్రీలో అంతిమంగా మారిన పట్టాను సివిల్ కోర్టు రద్దు చేయజాలదని తెలుస్తోంది.

16.7.1972 నాటి వీలునామా ప్రకారం ఆమెకు బహుమతిగా ఇచ్చిన ఆస్తులకు డిక్రీని మంజూరు చేయడంలో డివిజన్ బెంచ్ సరైనది కాదని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము.

తదనుగుణంగా అప్పీల్ అనుమతించబడుతుంది. కానీ, పరిస్థితిలో, ఖర్చులు లేకుండా.

అప్పీల్ అనుమతించబడింది.